

სილაბუსი

აკ. წელი	2023-24	სემესტრი	1,2
კოდი	PHIL102021	დასახელება	ქართული ენა და ქართველები
ტიპი	ძირითადი	ECTS კრედიტი	2 (სულ 56 საათი): <ul style="list-style-type: none">საკონტაქტო 18 სთ 50 წთ<ul style="list-style-type: none">ლექცია 8 სთ.სემინარი 4 სთ.წერიტი სემინარი 2 სთ.დისკუსია 2 სთშუალედური გამოცდა 50 წთდასკვნითი გამოცდა 2 სთ.დამოუკიდებელი 37 სთ, 10 წთ
ენა	ქართული	აუდიტორია	
ლექტორი	ლალი ეზუგბაია	ელ. ფოსტა	lezugbaia@freeuni.edu.ge
კონსულტაცია	ინდივიდუალურად სტუდენტის საჭიროებისამებრ დანიშნულ დროს		

აღწერა

საგანი ინტერდისციპლინურია და ასახავს თავისუფალი უნივერსიტეტის ზოგადი განათლების პროგრამის სტრატეგიას - სტუდენტს გადასცეს ინტეგრირებული, ფართო და მრავალკომპონენტური ცოდნა ქართველების ადგილისა და როლის შესახებ მსოფლიო ცივილიზაციათა შორის.

კურსი ისეა აგებული, რომ წარმოჩნდეს, ერთი მხრივ, ქართული ენის მნიშვნელობა ქართველთმცოდნეობის სფეროში, მეორე მხრივ, გაეცეს პასუხი კითხვას: რით არის უნიკალური ქართული ენა და რა ადგილი უკავია მსოფლიო კულტურულ მემკვიდრეობაში.

კურსი ითვალისწინებს ქართველური ენათმეცნიერების, სოციოლინგვისტიკის, ანთროპოლოგიური ლინგვისტიკისა და საქართველოს პოლიტიკური ისტორიის კვლევების შედეგებს, შესაბამისად, პრიორიტეტულია ქართული/ქართველური ენობრივი სამყაროს/სივრცის ფორმირების საკითხების შესწავლა ქრონოლოგიური პრინციპით. განხილული იქნება:

- ქართველური ენების წარმოშობისა და ქართული სამეტყველო მოდელის ფორმირების საკითხები;
- ქართული ენის ეროვნულ ღირებულებად /იდენტობის კრიტერიუმად ჩამოყალიბების ისტორიულ-კულტურული პროცესი;
- ქართული ენის, როგორც სახელმწიფო ენის ფორმირების სოციოლინგვისტური და ეთნოკულტუროლოგიური საკითხები;
- ქართული ენის როლი ქართული აზროვნებისა და საგანმანათლებლო სისტემის განვითარების საქმეში;
- ქართული დამწერლობის განვითარებისა და ქართული სალიტერატურო ენის ფორმირების ისტორიულ-კულტურული პირობები;
- ყურადღება მიექცევა თანამედროვე ვითარებასა და გლობალურ გამოწვევებს.

პრერეკვიზიტი

პრერეკვიზიტი არ აქვს.

მიზანი

კურსის მიზანია ქართული ენის, როგორც მსოფლიო კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლისა და ქართველთა თვითიდენტიფიკაციის ისტორიული მახასიათებლის შესახებ ცოდნის მიღება.

- სტუდენტი მიიღებს ზოგად განათლებას ქართული ენის გენეზისისა (წარმოშობის) და ქართველური ენობრივი მოდელის ჩამოყალიბების შესახებ;
- გაიაზრებს, გააცნობიერებს ქართული ენის საარსებო სივრცეში მიმდინარე ისტორიულ-კულტურულ-რელიგიურ პროცესებს და მათ მნიშვნელობას ქართული სახელმწიფო ენის განვითარებისათვის;
- სტუდენტი შეძლებს ობიექტურად შეაფასოს ქართული ენის როლი ქართველთა იდენტობის ჩამოყალიბების პროცესში;
- ჩაერთვება ქართულის (ასევე სხვა ქართველური ენების), როგორც არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის, შესწავლის, დაცვისა და განვითარების საქმეში;
- შეძლებს, ზოგადად, ენის, როგორც თვითგამორკვევის ინსტრუმენტის, სწორად გამოყენებას ენობრივი პოლიტიკის საკითხებზე მუშაობისას როგორც საჯარო ინსტიტუტებში, ასევე სამეცნიერო-საგანმანათლებლო სფეროში.

კურსი აგებულია სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლების პრინციპზე, რაც გულისხმობს სტუდენტების ჯგუფურ და ინდივიდუალურ მუშაობას კონკრეტული პრობლემის გადაჭრის მიზნით. კურსი ზოგად ცოდნასთან ერთად ითვალისწინებს პრაქტიკული უნარ-ჩვევების განვითარებასაც: ერთი მხრივ, დისკუსიაში ჩართვა და არგუმენტირებული მსჯელობა, მეორე მხრივ, ანალიტიკური წერის უნარების გაუმჯობესება.

სწავლის შედეგები

სასწავლო კურსის გავლის შემდეგ სტუდენტი/სტუდენტმა/სტუდენტს:

- იცის ქართული/ქართველური ენების წარმოშობის შესახებ არსებული განსხვავებული თეორიები და მიდგომები;
- იცის როგორ და როდის შეიძინა ქართულმა ენამ სახელმწიფო ენის, ქართული ეკლესიის ენის, ქართული მეცნიერებისა და განათლების, ქართული სალიტერატურო ენის, ქართული კულტურის ენის ფუნქციები;
- გაცნობიერებული აქვს ქართული ენის როლი და მნიშვნელობა ქართველი ერის კონსოლიდაციისა და სახელმწიფოებრიობის ჩამოყალიბების პროცესში;
- აღწერს ქართული ენის გავრცელების არეალს და ახასიათებს ქართველ ერს ისტორიულ-პოლიტიკური და კულტურული განვითარების კვალდაკვალ;
- შეუძლია ქართული ენის ფუნქციური დიფერენციაცია, შესაბამისად, საზოგადოების/სოციუმის ენაზე ზეგავლენისა და, პირუკუ, ენის საზოგადოებაზე გავლენის სოციოლინგვისტური მარკერების გაანალიზება;
- აპირისპირებს ქართული ანბანის წარმოშობის თარიღისა და პროტოტიპი ანბანის შესახებ არსებულ თეორიებს და შესაბამისად აჯგუფებს არგუმენტებს/კონტრარგუმენტებს;
- ისტორიულად ქართული ენისა და ქართველების სხვა ენებთან/ცივილიზაციებთან ურთიერთობას/გავლენებს აფასებს ობიექტურად და გამოაქვს მეცნიერულად დასაბუთებული დასკვნები;
- იცნობს ქართული ენის თანამედროვე ტექნოლოგიებით შექმნილ რესურსებს;
- საკუთარ იდეებსა და მისთვის სასურველ ინფორმაციას გადასცემს დაინტერესებულ პირებს;

- სხვადასხვა ფორმატში მსჯელობს ქართული ენის განვითარებისა და ქართველი ერის ფორმირებაზე მისი ზეგავლენის კანონზომიერებებზე;
- ერთვება ქართული ენის წინაშე მდგარი თანამედროვე გამოწვევების შესწავლისა და საზოგადოებისთვის ინფორმაციის მიწოდების პროცესში;
- შეუძლია განსხვავებული სამეცნიერო ენით/სტილით შექმნილი ნაშრომების დამუშავება-გაანალიზება, ტერმინების შესწავლა-გაანალიზება, ანალიტიკური აზროვნებისა და წერის უნარების დახვეწა-განვითარება, დამოუკიდებლად მისთვის საჭირო მასალის/ინფორმაციის მოძიება;
- აქვს პასუხი კითხვებზე: რით არის უნიკალური ქართული ენა? რატომ არის ქართული ენა და ქართული დამწერლობა მსოფლიო კულტურული მემკვიდრეობის არამატერიალური ძეგლები?
- ხედავს მსოფლიო ენების/ხალხების მრავალფეროვნებასა და დედამიწის ბიომრავალფეროვნებას შორის არსებულ გლობალურ კავშირებს, ზრუნავს მის შენარჩუნებაზე;
- იაზრებს თავის პასუხისმგებლობას ქართული ენისა და სახელმწიფოებრიობის წინაშე.

სწავლების და სწავლის მეთოდები

კურსი შედგება 8 ლექციისა და 8 სემინარისაგან. ლექცია-სემინარები ჩატარდება ჭადრაკული პრინციპით: 1-ლი, მე-3, მე-5, მე-7, მე-9, მე-11, მე-13, მე-15 კვირას - მხოლოდ ლექცია, მე-2, მე-4, მე-6, მე-8, მე-10, მე-12, მე-14, მე-16 კვირას - მხოლოდ სემინარი. 8 სემინარიდან 4 სემინარი ორიენტირებულია სტუდენტის აქტიურობასა და შეფასებაზე, კერძოდ, ლექციის თემები დამუშავდება სემინარებზე შემდეგი სახით: **წყაროს ანალიზი, დისკუსიაში მონაწილეობა**. ორივე აქტიურობა მიზნად ისახავს სტუდენტების ინდივიდუალური წერითი უნარების განვითარებას, არგუმენტირებული მსჯელობისა და თანამოაზრეებთან ერთად პოზიციების დასაბუთების უნარების გამომუშავებას.

სწავლების ინტერაქტიული მეთოდი ითვალისწინებს წყაროებზე მუშაობის/ანალიზის უნარ-ჩვევის გამომუშავებას, სამეცნიერო ტექსტის გააზრებასა და დამოუკიდებელი აზროვნების განვითარებას, ქართული ენის ელექტრონული რესურსების გამოყენებას. ყველაფერი ეს საშუალებას მოგვცემს გავაკონტროლოთ მასალის ათვისების ხარისხი და გამოვავლინოთ შესაძლო პრობლემები. სწავლებისა და სწავლის პროცესი ითვალისწინებს ისტორიულ-კომპარატიული (შედარებითი) და აღწერითი მეთოდების გამოყენებას; ასევე თემატური დოკუმენტური და მხატვრული ფილმების, ვიდეოების საშუალებით თეორიული მასალის ვიზუალურად აღქმისა და ცოდნის განმტკიცების მეთოდს. სტუდენტთა წახალისების მიზნით გამოყენებული იქნება ბონუსიც.

შეფასების სისტემა

სტუდენტის ცოდნა ფასდება შუალედური და დასკვნითი შეფასებებით. დასკვნითი შეფასება არის სავალდებულო. თუ სტუდენტი არ მიიღებს დასკვნით შეფასებას, მას კურსი არ ჩაეთვლება გავლილად.

სტუდენტს კრედიტი ენიჭება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მან გადალახა შუალედური შეფასებისა და დასკვნითი შეფასებისათვის განსაზღვრული მინიმალური ზღვრები და მიიღო დადებითი შეფასება თითოეულ მათგანში.

სტუდენტის მიერ მიღწეული სწავლის შედეგების შეფასება ხდება 100 ქულიანი სისტემით:

შუალედური შეფასება - 64 ქულა

დასკვნითი შეფასება - 36 ქულა

შუალედური შეფასების ჯამური მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი არის 25 ქულა.

დასკვნითი შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი არის 15 ქულა.

შენიშვნა: ქვიზების აღდგენა არ ხდება.

სტუდენტს შეუძლია გავიდეს განმეორებით ფინალურ გამოცდაზე (Fx):

- თუ სტუდენტმა გადალახა შუალედური შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი, ვერ გადალახა დასკვნითი გამოცდის მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი და შუალედური შეფასების შედეგად უგროვდება 41 და მეტი ქულა/% (მათ შორის, შესაძლოა 41-ზე მეტი სილაბუსის შეფასების სისტემის შესაბამისად).
- თუ მან გადალახა შუალედური და დასკვნითი შეფასებების მინიმალური კომპეტენციის ზღვრები და ორივე შეფასების შედეგად უგროვდება 41-50 ქულა/%.

გადაბარებაზე გასვლის წესი და შეფასებასთან დაკავშირებული სხვა საკითხები იხილეთ ბაკალავრიატის დებულებაში.

მნიშვნელოვანი შეხსენება: თბილისის თავისუფალი უნივერსიტეტის სტუდენტის ეთიკის კოდექსის პლაგიატსა და აკადემიურ თაღლითობასთან დაკავშირებული მე-5 მუხლის ნებისმიერი ქვეპუნქტის დარღვევის შემთხვევაში სტუდენტს საგანში უფორმდება F შეფასება და იღებს წერილობით გაფრთხილებას. ასევე, სიმძიმის გათვალისწინებით შეიძლება დადგეს სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტის გადაწყვეტილება.

თუ სტუდენტი ვერ ახერხებს საგნის შეფასების რომელიმე კომპონენტზე დასწრებას და სურს აღდგენა, საგნის შეფასების ამ კომპონენტის ჩატარებამდე, წინასწარ უნდა გაიაროს კონსულტაცია სტუდენტების დეკანთან - შაკო თავაძესთან კონკრეტულ გარემოებაზე. აღნიშნული წარმოადგენს შეფასების აღდგენის აუცილებელ (მაგრამ არა საკმარის) წინაპირობას.

შუალედური შეფასება

შუალედური შეფასებები ჯამურად შეადგენს შეფასების 64 ქულას და შედგება შემდეგი კომპონენტებისგან:

1. წერიტი დავალებები - 32 ქულა

წერიტი აქტიურობა გულისხმობს სემინარებზე აუდიტორიაში (ან ონლაინ, ვითარების შესაბამისად) წყაროს ანალიზს იქვე მიწოდებული უცნობი ტექსტის მიხედვით, რომლის თემა ცნობილი იქნება ლექციისა და საკითხავი სამეცნიერო ნაშრომის მიხედვით. წყაროს ანალიზს დაეთმობა 45 წუთი, ფასდება 16 ქულით. სულ ჯამურად წერიტი აქტიურობის შეფასებაა -32 ქულა.

აუდიტორიაში შესრულებული წყაროს ანალიზის შეფასების (16 ქულა) კრიტერიუმებია:

წაკითხული ტექსტის შინაარსის სწორად გაგება და გადმოცემა - 6 ქულა

- 6-5 ქულა - ძირითადად სწორად არის გაგებული და გადმოცემული შინაარსი პარაფრაზირების გზით;
- 4-3 ქულა - შინაარსი ნაწილობრივად არის გადმოცემული პარაფრაზირების გზით, დაშვებულია უზუსტობები;
- 2-1 ქულა - შინაარსი არაა სწორად გაგებული, თუმცა ცდილობს გადმოსცეს;
- 0 ქულა - შინაარსი არაა გადმოცემული/ არაა სწორად გაგებული.

წყაროში მოყვანილი ფაქტების/მოვლენების/პიროვნებების შეფასება-გაანალიზება - 6 ქულა

- 6-5 ქულა - წყაროში მოყვანილი ფაქტები/მოვლენები/პიროვნებები სწორად არის შეფასებული და ჩანს დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი; სტუდენტს შეუძლია წყაროს მიხედვით ძირითადი თეზისების ჩამოყალიბება;
- 4-3 ქულა - ნაწილობრივად არის ჩამოყალიბებული ტექსტის ძირითადი დებულებები, მწირია ანალიზი, არ ჩანს დამოუკიდებელი აზროვნება;

- 2-1 ქულა - არის შეფასების მცდელობა;
- 0 ქულა - არ ჩანს ანალიზი/შეფასება.

წყაროს ანალიზისას გავლილი მასალის ან სხვა დამატებითი ინფორმაციის გამოყენება / შედარება / შეპირისპირება - 4 ქულა

- 4-3 ქულა - სტუდენტი სრულად და შემოქმედებითად იყენებს გავლილ მასალას წყაროში წარმოდგენილი ძირითადი დებულებების არგუმენტირების მიზნით;
- 2-1 ქულა - სტუდენტი ნაწილობრივად იყენებს გავლილ მასალას, ფრაგმენტული ან შეუსაბამო მასალიდან მოყვანილი არგუმენტები;
- 0 ქულა - სტუდენტი საერთოდ არ იყენებს გავლილ მასალას.

გავლილ მასალად არ ჩაითვლება სასკოლო ცოდნა; გავლილი მასალა არის ლექტორის მიერ გამოგზავნილი სამეცნიერო ნაშრომები და წასაკითხი მასალა.

2. დისკუსია - 10 ქულა.

რვა სემინარიდან ორი სემინარი დაეთმობა დისკუსიას სალექციო თემატიკის გარშემო. ამ ორი დისკუსიიდან სტუდენტი ვალდებულია მონაწილეობა მიიღოს ერთ დისკუსიაში, რის მიხედვითაც შეფასდება. ვიმუშავებთ ასეთი ტაქტიკით - ჯგუფები გაიყოფა შუაზე სიის მიხედვით. ერთი ნახევარი იაქტიურებს ერთ დისკუსიაზე, მეორე ნახევარი - მეორე დისკუსიაზე. შესაბამისად, პასიური სტუდენტები დისკუსიას დაესწრებიან, როგორც მსმენელები. უშუალოდ დისკუსიის ფორმატი ასეთი იქნება: მონაწილე სტუდენტები დაიყოფიან აქტიურ სპიკერებად და პასიურ მონაწილეებად. აქტიური მონაწილეობა გულისხმობს დისკუსიაში სიტყვით გამოსვლას და არგუმენტირებას; პასიური მონაწილეობა გულისხმობს დისკუსიის წერილობით შეფასებას, კერძოდ, პაექრობის მოხმენის შემდეგ უნდა დაწეროს მოკლე კომენტარი-შეფასება (50-80 სიტყვა). სტუდენტის აქტიური მონაწილეობა ფასდება 10 ქულის ფარგლებში, ხოლო პასიური მონაწილეობა - 7 ქულით.

სტუდენტი თავად ირჩევს დისკუსიაში მონაწილეობის ფორმას, თუმცა აქტიური სპიკერების ჩართულობა დროის მიხედვით შეიზღუდება.

დისკუსია გაიმართება სალექციო თემის მიხედვით განსხვავებული/საპირისპირო მოსაზრებების ოპონირების გზით.

დისკუსიაში აქტიური მონაწილეობა შეფასდება შემდეგნაირად:

- 10-8 ქულა - სტუდენტი არგუმენტირებულად მსჯელობს განსახილველი თემის გარშემო მოცემული მასალის მიხედვით; იყენებს დამატებით მასალას; კრიტიკულად აფასებს მოწინააღმდეგე გამომსვლელს; თანმიმდევრულია მსჯელობისას;
- 7-5 ქულა - სტუდენტი მსჯელობს, თუმცა სათანადოდ ვერ იყენებს მასალას; სვამს ადეკვატურ კითხვებს და სცემს პასუხს არგუმენტირებულად;
- 4-2 ქულა - სტუდენტი კარგად იცნობს მასალას, თუმცა უჭირს არგუმენტირებული მსჯელობა;

პასიური მონაწილეობა შეფასდება:

- 7-6 ქულა - არგუმენტირებულად შეაფასა დისკუსიის მსვლელობა, გამოხატა თავისი პოზიცია;
- 5-4 ქულა - შეფასება არაა არგუმენტირებული, ნაწილობრივ გამოხატავს თავის პოზიციას;
- 3-2 ქულა - არ ჩანს დისკუსიის შეფასება.

3. შუალედური გამოცდა - 22 ქულა

შუალედური გამოცდა ტესტირების მეთოდს ემყარება. საგამოცდო ბილეთში წარმოდგენილი იქნება შერეული ტიპის კითხვები:

ტესტის 1-ელი ნაწილი: მოცემული იქნება 20 კითხვა სავარაუდო პასუხებით და სტუდენტმა უნდა მონიშნოს ერთი სწორი პასუხი. თითოეული კითხვა არის 0.5 ქულიანი, ჯამში სტუდენტმა 10 ქულა უნდა აიღოს ამ ნაწილში.

მე-2 ნაწილი: წარმოდგენილია კითხვები/სავარჯიშოები, რომლებსაც სტუდენტმა თავად უნდა გასცეს კონკრეტული პასუხი მსჯელობის გარეშე. თითოეული ასეთი კითხვა შეფასდება 2 ქულით. სულ იქნება 3 კითხვა, ჯამში ამ ნაწილში სტუდენტმა უნდა დააგროვოს $3 \times 2 = 6$ ქულა.

მე-3 ნაწილში 2 სამსჯელო კითხვაა, რაც გულისხმობს მოკლე მსჯელობას მოცემულ საკითხზე. პასუხის მოცულობა არ უნდა აღემატებოდეს 50 სიტყვას. შეფასება - $3 \times 2 = 6$ ქულა.

საბოლოოდ, ტესტირების ჯამური შეფასება ასეთია:

$$(20 \times 0.5) + 6 + 6 = 22 \text{ ქულა}$$

ყველა კითხვა ემყარება გავლილ 4 სალექციო თემას და სემინარებისთვის დამუშავებულ ყველა მასალას.

სტუდენტმა უნდა გამოავლინოს თეორიული ცოდნა, ლაკონურად პასუხის გაცემის/მსჯელობის უნარი.

შუალედური გამოცდის ხანგრძლივობაა 50 წუთი.

შუალედური შეფასებების ჯამური მინიმალური კომპეტენციის ზღვარია 25 ქულა. თუ სტუდენტი ზღვარს ვერ გადალახავს, საგანს ვერ ჩააბარებს.

დასკვნითი შეფასება

დასკვნითი გამოცდა - 36 ქულა

დასკვნითი წერილობითი გამოცდა შედგება ერთი წყაროს ანალიზისა და ტესტისაგან. წყაროს ანალიზი შეფასდება 16 ქულით იმავე კრიტერიუმებით (იხ. ზემოთ). საგამოცდო ბილეთში წარმოდგენილი იქნება შერეული ტიპის კითხვები:

1-ლი ნაწილი: მოცემული იქნება 20 კითხვა სავარაუდო პასუხებით და სტუდენტმა უნდა მონიშნოს ერთი სწორი პასუხი. თითოეული კითხვა არის 0.5 ქულიანი, **ჯამში სტუდენტმა 10 ქულა უნდა აიღოს ამ ნაწილში.**

მე-2 ნაწილი: წარმოდგენილია კითხვები, რომლებსაც სტუდენტმა თავად უნდა გასცეს კონკრეტული პასუხი მსჯელობის გარეშე. პასუხის მოცულობა არ უნდა აღემატებოდეს 20 სიტყვას. თითოეული ასეთი კითხვა შეფასდება 2 ქულით. სულ იქნება 3 კითხვა, **ჯამში ამ ნაწილში სტუდენტმა უნდა დააგროვოს $3 \times 2 = 6$ ქულა.**

მე-3 ნაწილში წარმოდგენილი იქნება 1 სამსჯელო კითხვა, რაც გულისხმობს მოკლე მსჯელობას მოცემულ საკითხზე. პასუხის მოცულობა არ უნდა აღემატებოდეს 50 სიტყვას, **შეფასება - 4 ქულა.**

ჯამში ტესტის შეფასება: $0.5 \times 20 + 6 + 4 = 20$ ქულა.

ფინალური გამოცდის ჯამური შეფასება: $16 + 20 = 36$ ქულა

ფინალური გამოცდის ხანგრძლივობაა 2 საათი. სტუდენტებს წინასწარ განესაზღვრებათ თემატიკა, საიდანაც ლექტორის მიერ მათთვის გამოცდაზე შეირჩევა კონკრეტული საკითხები. სტუდენტებმა უნდა გამოავლინონ თეორიული ცოდნა, ლაკონურად მსჯელობის/ანალიზის უნარი, ნაშრომის/წყაროების შინაარსის აღწერის/შეფასების უნარი.

წყაროს ანალიზის შეფასების კრიტერიუმები იგივეა.

დასკვნითი გამოცდის მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი არის 15 ქულა.

შეფასების სკალა

შეფასება	აღწერა	პროცენტული ინტერვალი	რიცხვითი ეკვივალენტი 4.0 ბალიან სკალაში
A	ფრიადი	91 – 100	3.39 – 4.0
B	ძალიან კარგი	81 – 90	2.78 – 3.38
C	საშუალო	71 – 80	2.17 – 2.77
D	დამაკმაყოფილებელი	61 – 70	1.56 – 2.16
E	საკმარისი	51 – 60	1.0 – 1.55
FX	ვერ ჩააბარა (ხელახლა ჩაბარების უფლება)	41 – 50	0
F	ჩაიჭრა (საგანი ახლიდან შესასწავლი)	0 – 40	0

აუცილებელი მასალები

- ლ. ეზუგბაია, ე. ასტახიშვილი, *ქართული ენის საარსებო სივრცე და ქართველთა ისტორიულ-პოლიტიკურ-კულტურული განვითარების გზა* (ელექტრონული ვერსია).
- ე. ასტახიშვილი, ნ. ახმეტელი, მ. ღამბაშიძე, *ქართველები და გარე სამყარო*, გამომცემლობა „შემოქმედი ანგელოზი“, თბ., 2018, გვ. 25-70.
- ვ. ზოდერი, *ენა და კინაობა ქართველთა ისტორიაში*, კრებული: ქართველურ ენათა სტრუქტურის საკითხები, VII ტომი, გამომცემლობა „მერიდიანი“, თბილისი, 1998, გვ. 60-81.
- ნ. დობოჯგინიძე, *ენა, იდენტობა და საისტორიო კონცეპტები*, ნაწილი II, თავი IV_ V გამომც. „ნეკერი“, თბ. 2010, გვ. 94-112.
- კოლინ ბეიკერი, *ბილინგვური განათლებისა და ბილინგვიზმის საფუძვლები*, 2010, თბ. თავი 3, *საფრთხის ქვეშ მყოფი ენები: დაგეგმვა და გაცოცხლება. შესავალი. საფრთხის ქვეშ მყოფი ენები*, გვ. 42-54.
- ლალა ეზუგბაია, *ქართველური ენები*, ელექტრონული ვერსია.
- ა. არაბული, *ქართული მეტყველების კულტურა*, თბ., 2004, გვ.12-19.
- თ. გამყრელიძე, *ანბანური დამწერლობის სისტემა და ქართული დამწერლობა*, თავი მესამე, *ქართული ასომთავრული დამწერლობა*, თსუ გამომცემლობა, თბ., 1989. გვ. 118-206.
- დ. მელიქიშვილი, *გელათი - „სხუა ათინა და მეორე იერუსალიმი“*, კრებული: დ. მელიქიშვილი, *ფილოლოგიური ძიებანი*, თბ., ლოგოსი, 2009, გვ. 681-692.
- ბ. ჯორბენაძე, *ქართული დიალექტოლოგია*, I, თბ., 1999, გვ. 152-172.
- ქართული ენა 21-ე საუკუნეში, *კონფერენციის მასალები*, საქართველოს პარლამენტი, 2013 წელი, გვ. 52-64, 93-98.

დამატებითი ლიტერატურა:

- მ. ბერიძე, პირდაპირი რეპორტაჟები წარსულიდან, თბ. 2005.
- მ. ბერიძე, კორპუსული ლინგვისტიკა და თანამედროვე ინტერდისციპლინარული მატრიცა, კრებული: წახნაგი, ფილოლოგიურ კვლევათა წელიწადი, #3, გამომცემლობა „მემკვიდრეობა“, 2011, გვ. 216.
- არნ. ჩიქობავა, ენათმეცნიერების შესავალი, თსუ გამომცემლობა, თბ., 2008, გვ. 255-324.
- ჟ. ფეიქრიშვილი, ქართველოლოგიის შესავალი, თბ., 2015.
- თ. უთურგაიძე, ქართული ენის შესწავლის ისტორია, თბ., 1999.
- მ. ტაბიძე, ენობრივი სიტუაცია საქართველოში და ქართული ენის ფუნქციონირების საკითხები, თბ. 2000 წ.
- კ. ქირია, ლ. ეზუგბაია, მ. ჩუხუა, ო. მემეშიძე, *ლაზურ-მეგრულის გრამატიკა*, I, მორფოლოგია, გამომცემლობა „მერიდიანი“, თბ., 2014, გვ. 3-22.
- სარგი, ავტორთა ნაშრომი, გამომცემლობა „აქარა“, ბათუმი, 2015; გვ. 9-159; 305-341.
- შავშეთი, ავტორთა ნაშრომი, გამომცემლობა „ჰოროსი XXI“, ბათუმი, 2011; გვ. 8-36; 301-337.

(ვ) ტაო-კლარჯეთი 2011, სტუდენტური ექსპედიცია, მოხსენებათა კრებული, თბ., 2011.

(ლ) ა. ქვათაძე, ქართული სალიტერატურო ენის განვითარების ისტორიულ-პოლიტიკური კონტექსტი მე-19 საუკუნეში, ჯუნიორ-პროექტი, ელექტრონული ვერსია, 2018.

(მ) ქ. გოჩიტაშვილი, გ. შაბაშვილი, ანალიტიკური წერა, თბ., 2012

ელექტრონული რესურსები:

ქართული ენის ორთოგრაფიული ლექსიკონი, <http://ena.ge/orthography-online>

ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი, <http://ena.ge/explanatory-online>

ინგლისურ-ქართული ონლაინ ლექსიკონი, <http://dictionary.ge>

ქართული ენის ეროვნული კორპუსი, <http://gnc.gov.ge/gnc/page>

ქართული ენის კორპუსი, www.corpora.iliauni.edu.ge

ქართული ენის დიალექტური კორპუსი, www.corpora.co

სავარაუდო კალენდარული გეგმა

კვირა	მეცადინეობის ტიპი	თემა	დავალება
1	ლექცია (1 სთ.)	ენა და საზოგადოება. ენა, როგორც გარესამყაროს ხატი. ენა და ეთნოსი. ენობრივი სიტუაცია და ენობრივი პოლიტიკის საკითხები თანამედროვე მსოფლიოში.	(5) გვ. 42-47
2	სემინარი (1 სთ.)	სილაბუსის გაცნობა; იუნესკოს „მსოფლიოს საფრთხის ქვეშ მყოფი ენების ატლასის“ ანალიზი.	დამატებითი: (გ)
3	ლექცია (1 სთ.)	ქართული ენის საარსებო სივრცის ჩამოყალიბებისა და ცვლილების დინამიკა წინარეპრისტორიულ ეპოქაში: ქართველურ ტომთა განსახლების არეალი და ენობრივი დიფერენციაციის საკითხები. ქართველური ენების ოჯახი. ენათა ნათესაობის ლინგვისტური კრიტერიუმები.	(2) გვ. 25-70 (6)
4	სემინარი (1 სთ.)	თემატური ვიდეოსემინარი: ქართველური ენები https://www.youtube.com/watch?v=2UduroGOYzE ლაზური და ლაზეთი https://www.youtube.com/watch?v=W1_qwBMpnU0 კუჩხა https://www.youtube.com/watch?v=MdTYqD0f7mY სვანეთი	დამატებითი: (გ), (დ), (ზ)
5	ლექცია (1 სთ.)	ქართული ენის საარსებო სივრცის ჩამოყალიბებისა და ცვლილების დინამიკა ადრეული ქრისტიანობის ეპოქიდან მე-11 საუკუნემდე: ქრისტიანობის როლი ქართული ენის დოკუმენტირების თვალსაზრისით; ქართული ენის პოლიტიკური და რელიგიური ლეგიტიმაცია.	(30) გვ. 60-81 (4) გვ. 94-112 (1) გვ. 12-23
6	სემინარი (1 სთ.)	დისკუსია თემაზე: „ბერძნულ ენასთან ქართული ენის მეტოქეობა მე-10-მე-11 საუკუნეებში“.	დამატებითი: (დ) ჯგუფის განაყოფი
7	ლექცია (1 სთ.)	ქართული ენის საარსებო სივრცის ჩამოყალიბებისა და ცვლილების დინამიკა მე-11-მე-13 საუკუნეებში: ენობრივი კონტაქტები, ქართული სალიტერატურო ენის ფუნქციების გაფართოება და სამეცნიერო-საგანმანათლებლო სისტემების ჩამოყალიბება; ახალი აზროვნება და ქართული რენესანსი.	(1) გვ. 24-34 (9) გვ. 681-692

8	სემინარი (1 სთ.)	წყაროს ანალიზის შესრულება თემიდან: „გელათის აკადემიის სააზროვნო მიმართულება და სამეცნიერო ინტერესები“.	დამატებითი: (დ)
შუალედური გამოცდა (50 წთ)			
9	ლექცია (1 სთ.)	ქართული ენის საარსებო სივრცის ჩამოყალიბებისა და ცვლილების დინამიკა მე-14-მე-18 საუკუნეებში: ისლამის, კათოლიციზმისა და ევროპული განმანათლებლობის როლი ქართული ენის განვითარებისათვის, ქართული ენობრივი დიასპორების ჩამოყალიბება. ენის როლი ქართველობის იდენტურობისთვის გვიან შუა საუკუნეებში.	(1) გვ. 35-44
10	სემინარი (1 სთ.)	თემატური ვიდეოსემინარი: ფრაგმენტები უნივერსიტეტის ფილმებიდან: „სტუდენტური ექსპედიცია ირანში“, „სტუდენტური ექსპედიცია თურქეთში“, მხ. ფილმიდან „ნამე“.	დამატებითი: (ა), (თ), (ი), (კ) შედარებისთვის სახლში: გურამ პატარაიას ფილმები: „შორია გურჯისტანამდე“, „კვალი ნათელი“ (მიხეილ თამარაშვილი)
11	ლექცია (1 სთ.)	მე-19-20 საუკუნეები - რუსული იმპერიალიზმი და ბრძოლა ქართული ენის კულტურული და პოლიტიკური ლეგიტიმაციისათვის. ქართული ენის მეცნიერული კვლევის სათავეები.	(1) გვ. 45-53 (10) გვ. 150-172
12	სემინარი (1 სთ.)	დისკუსია თემაზე: „რუსეთის ენობრივი პოლიტიკა საქართველოში მე-19 საუკუნეში“.	დამატებითი: (ვ), (ლ)
13	ლექცია (1 სთ.)	ქართული დამწერლობა, როგორც ეროვნული ღირებულება. ქართული ანბანის წარმოშობა: ისტორიული (ტრადიციული) შეხედულება, სომხურობის თეორია, ფინიკიურ-არამეული და ბერძნული წარმოშობის თეორიები.	(7) გვ. 12-19 (8) გვ. 118-206
14	სემინარი (1 სთ.)	წერითი დავალება: წყაროს ანალიზი თემიდან ქართული დამწერლობა	
15	ლექცია (1 სთ.)	თანამედროვე ქართული ენობრივი სივრცე და გლობალური გამოწვევები.	(11) გვ. 52-64, 93-98
16	სემინარი (1 სთ.)	ქართული ენის ელექტრონული რესურსების მოძიება და მათი პრაქტიკული დანიშნულების შეფასება.	
დასკვნითი შეფასება 2 სთ.			

დამატებითი მოთხოვნები

ვინაიდან ქართული ენის კურსი ითვალისწინებს სხვადასხვა ავტორის ნაშრომების დამუშავებას, ძალიან მნიშვნელოვანია ლექციებზე დასწრება, რაც სტუდენტს დაეხმარება საკითხების უკეთ გაგებასა და წასაკითხი ლიტერატურის სათანადოდ დამუშავებაში. თავის მხრივ, მუშაობის შედეგები აისახება შუალედურ და დასკვნით შეფასებებზე.

ლექტორი და მისი ასისტენტი გაუწევენ სტუდენტებს ინდივიდუალურ კონსულტაციებს სპეციალურად გამოყოფილ დროს წერილობითი შეთანხმების საფუძველზე.

სტუდენტის ეთიკის კოდექსის მიხედვით, აკრძალულია სასწავლო პროცესის მიმდინარეობისას აუდიო-ვიდეო გადაღება/ჩაწერა, სთორიმინგი (პირდაპირ ეთერში გადაცემა) აკადემიური პერსონალის/ლექტორის და აუდიტორიის თანხმობის გარეშე. ამასთან, აკრძალულია აუდიო-ვიდეო ჩანაწერის საჯარო გავრცელება.